

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

președinte – **Ghenadie Nicolaev,**

judecători – **Vladimir Timofti și Nadejda Toma,**

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Creciun Natalia în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 mai 2014, în cauza penală privindu-l pe

Bucovețchii Eduard Fiodor, *născut la 08 iunie 1989, originar din Federația Rusă, regiunea Stavropol, r-nul Ipatovsc, com. Bolșevic și domiciliat în r-nul Anenii Noi, s. Ruseni, str. 31 August 29, ap. 9.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.11.2013 – 03.02.2014;

Instanța de apel: 05.05.2014 – 12.05.2014;

Instanța de recurs: 25.08.2014 – 15.10.2014;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 03 februarie 2014, Bucovețchii E., a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal, la 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Cererea de împăcare a părților a fost respinsă, ca inadmisibilă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, *în fapt*, a constatat că, Bucovețchii E. la 08.10.2013, aproximativ la ora 02.40, s-a apropiat de pavilionul comercial ce aparține SRL „Jacob”, amplasat în mun. Chișinău, bd. Dacia 37 și folosindu-se de faptul că în interiorul pavilionului se afla doar vânzătoarea Erina L., având intenția de a sustrage bunurile altei persoane, a bruscat fereastra, prin care parțial a pătruns în pavilion, de unde în mod deschis a sustras o cutie cu bani, în care erau 830 lei, părăsind locul comiterii infracțiunii și cauzându-i părții vătămate o daună considerabilă.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 187 alin.(2) lit. d) și f) Cod penal – jaful, adică *sustragerea deschisă a*

bunurilor altei persoane, săvârșită prin pătrunderea în loc pentru depozitare, cu cauzarea de daune considerabile.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401- 402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către inculpat și apărătorul acestuia Creciu N., prin care s-a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunile lui Bucovețchii E. să fie încadrate în prevederile art. 186 Cod penal, iar procesul penal în privința ultimului să fie încetat în baza art. 109 Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

Apelanții au invocat în argumentarea cererii declarate că recalificarea acțiunilor săvârșite de inculpat din prevederile art. 187 în cele ale art. 186 Cod penal, denotă din faptul că inculpatul a fost ferm convins de comiterea unei sustrageri în mod ascuns, fiind sigur că nu a fost văzut de nimeni.

Totodată, partea apărării a specificat că reieșind din faptul că partea vătămată nu are careva pretenții de ordin material sau moral față de inculpat, instanța de fond urma să accepte actul prin care s-a dispus împăcarea acestora și să dispună încetarea procesului penal în baza art. 109 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 mai 2014, a fost respins, ca nefundat, apelul inculpatului Bucovețchi E. și apărătorului acestuia Creciu N., cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate instanța de apel a statuat că în acțiunile inculpatului nu pot fi reținute elementele constitutive ale infracțiunii de furt, deoarece partea vătămată Erina L. a declarat că a văzut momentul când mîna inculpatului a pătruns în pavilion și a sustras cutia în care se aflau 830 lei. Totodată, vinovăția inculpatului se mai conchide și din declarațiile date de martorii Popa R., Todica D., Galușca V., Pisari V., care au expus circumstanțele de fapt ale cauzei așa cum le erau cunoscute și care indubitabil demonstrează săvârșirea anume a infracțiunii de jaf de către Bucovețchii E..

Astfel, starea de fapt și de drept concordă cu materialele cauzei și în baza ansamblului de probe pertinente, utile, veridice și concludente, ce coroborează și se completează, corect s-a constatat vinovăția lui Bucovețchii E. în comiterea infracțiunii de jaf cu cauzare de daune în proporții considerabile și prin pătrundere în loc de depozitare.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel rezultat din faptul că probele enunțate mai sus dovedesc cert că partea vătămată a văzut momentul sustragerii banilor și imediat după aceasta a reacționat prin strigăt, care a fost auzit de cei prezenți lângă gheretă, inclusiv și de inculpat, care fiind conștient că a fost observat de victimă în continuarea acțiunilor infracționale de deposedare de bunuri a unei persoane a fugit de la locul comiterii infracțiunii în vederea intrării în posesie a banilor sustrași.

Individualizarea pedepsei stabilite lui Bucovețchii E. s-a apreciat ca fiind făcută în corespundere cu criteriile enunțate în prevederile art.75 Cod penal și în corespundere cu

scopurile propuse la art. 61 Cod penal.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către apărătorul inculpatului, Creciu N., prin care se solicită casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia Bucovețchii E. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 Cod penal și procesul penal să fie încetat în legătură cu împăcarea părților.

În motivarea cerințelor sale, recurenta a menționat că instanța de apel, a dat o apreciere eronată declarațiilor inculpatului și martorilor, ajungând la concluzia vădit greșită de menținere a sentinței primei instanțe prin care Bucovețchii E., a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal, la 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis iar cererea de împăcare a părților a fost respinsă, ca inadmisibilă.

În esență, recurentul consideră că probatoriul administrat și cercetat în cadrul ședințelor de judecată atât a instanței de fond, cât și a celei de apel demonstrează că inculpatul a comis un furt nu jaf, specificându-se, totodată, că declarațiile lui Bucovețchii E. în acest sens au fost consecvente pe parcursul întregului proces penal, expuse logic și veridic, care a accentuat că în momentul săvârșirii infracțiunii avea ferma convingere că nu a fost văzut de nimeni, întrucât vânzătoarea se afla cu spatele la dânsul, Todica D. și Popa R. se uitau la ce fel de țigări să procure, iar Popov I. se afla la o distanță considerabilă și nu era atent la ce se petrece lângă gheretă.

Prin urmare, recurenta opinează că instanța de apel a denaturat declarațiile date de participanții la proces și a pus la baza condamnării declarațiile părții vătămate, însă probele cercetate în instanța de fond și în apel confirmă că: sustragerea a avut loc; a fost comisă de Bucovețchii E.; metoda sustragerii a fost ascunsă, deoarece ultimul avea certitudinea că nimeni dintre cei prezenți nemijlocit la locul faptei nu au putut observa faptul sustragerii.

Deși instanța de fond și de apel au statuat că acțiunile lui Bucovețchii E. constituie un jaf și nu un furt și că nu are importanță împrejurarea că partea vătămată nu i-a văzut la acel moment fața făptuitorului, apărarea nici nu a pus asemenea accente. Or, aprecierea dacă sustragerea a avut loc în formă tainică ori în formă deschisă se determină prin prisma convingerii făptuitorului, a percepției acestuia - bazate pe circumstanțe obiective - dacă putea sau nu putea fi văzut de cineva în momentul sustragerii. Pornind de la declarațiile lui Bucovețchii E., coroborate cu cele date de partea vătămată Erina L. și martorii Popa R. și Todica D., cert este că inculpatul avea siguranța că nu putea fi văzut de nimeni, convingerea acestuia fiind bazată pe premise de ordin obiectiv.

Or, în concluzie apărarea a specificat că fapta lui Bucovețchii E. constituie un furt și, în asemenea circumstanțe, acordul de împăcare încheiat între acesta și partea vătămată este admisibil, cu posibilitatea încetării procesului penal pe faptul împăcării părților, în corespundere cu prevederile art. 109 Cod penal, întrucât în instanța de fond și cea de apel partea vătămată a susținut acest acord și a declarat că dorește încetarea procesului penal în privința inculpatului în cazul în care legea permite acest fapt.

În drept, recurentul își fundamentează recursul ordinar declarat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit neîntemeiat, pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Din textul recursului declarat, se constată că recurenta invocă drept temei prevederile art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, iar potrivit acestei norme hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara o eroare de drept, comisă de aceasta, atunci cînd faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvîrșite și semnele componentei infracțiunii prevăzute de norma penală.

Călăuzitoare în acest sens sunt și prevederile pct. 18 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 30.10.2009 „Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală”, potrivit căruia „... erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material”.

Însă, pentru o atare concluzie, trebuie să se țină seamă de fapta săvîrșită și cum aceasta a fost stabilită de către instanțele ierarhic inferioare și dacă această faptă a fost încadrată în norma penală corectă, iar dacă fapta s-a încadrat într-o altă normă penală, înseamnă că acesteia i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Revenind la textul recursului, se conchide că, în esență, avocatul își focusează tactica apărării privitor la săvîrșirea de către inculpat a infracțiunii de furt, nu de jaf, bazîndu-se pe faptul că declarațiile lui Bucovețchii E. în acest sens au fost consecvente pe parcursul întregului proces penal, expuse logic și veridic și că acesta a accentuat că în momentul săvîrșirii infracțiunii avea ferma convingere că nu a fost văzut de nimeni, întrucît vînzătoarea se afla cu spatele la dînsul, Todica D. și Popa R. se uitau ce fel de țigări să procure, iar Popov I. se afla la o distanță considerabilă și nu era atent la ce se petrece lîngă gheretă. Or, instanțele ierarhic inferioare au denaturat declarațiile participanților la proces, dîndu-le o apreciere greșită, care, în consecință, a dus la condamnarea eronată a lui Bucovețchii E. în baza art. 187 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal.

Așadar, în privința acestor alegații, verificând materialele dosarului în raport cu cererea de recurs, Colegiul penal conchide că acestea sunt vădit neîntemeiate reieșind din următoarele argumente.

În primul rând, instanța de recurs amintește că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, asta fiind atributul exclusiv al instanței de fond și al instanței de apel.

Mai mult, în lumina jurisprudenței constante a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, se reține că regula generală desprinsă din dispozițiile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că la această etapa instanța de recurs verifică erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținute în speță.

Totodată, Colegiul penal în această ordine de idei specifică că, pentru a constitui caz de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

Prin urmare, în opinia Colegiului penal criticele recurente referitor la încadrarea juridică greșită a acțiunilor lui Bucovețchii E. în baza art. 187 Cod penal, întrucât s-a făcut o apreciere greșită a probelor, nu sunt incidente în cazul supus judecării, din motivul că instanțele inferioare au făcut o analiză completă și obiectivă a tuturor probelor administrate la toate fazele procesului penal, stabilind corect vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii imputate acestuia.

Deci, în continuare, Colegiul penal nu se va expune asupra celor invocate referitor la greșita reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente faptice, ci va verifica, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanța de fond și apel, corectitudinea încadrării juridice a faptelor săvârșite de inculpatul Bucovețchii E..

Din textul deciziei recurate, se constată că instanța de apel a cercetat toate probele prezentate și le-a apreciat din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității acestora și care, în ansamblul lor, au confirmat vinovăția inculpatului Bucovețchii E., de săvârșirea infracțiunii de jaf. Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată în textul hotărârii recurate și temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe, instanța de recurs nu a stabilit.

Prin urmare, instanța de recurs apreciază ca fiind corectă situația de fapt, stabilită de către instanțele ierarhic inferioare, precum și, calificarea infracțiunii reținute în sarcina inculpatului, după semnele componente de infracțiune prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal, jaful adică *sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșită prin pătrunderea în loc pentru depozitare, cu cauzarea de daune considerabile.*

Instanțele judecând cauza în fapt și în drept, au audiat inculpatul, au cercetat celelalte probe și au pus la baza condamnării lui Bucovețchii E.:

- declarațiile părții vătămate Erina L.;
- declarațiile martorilor: Todica D., Popa R., Galușca V., Zara A. și Pisari V.;
- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 08.10.2013;
- procesul-verbal de percheziție corporală din 08.10.2013;
- ordonanța de recunoaștere și de anexare a corpurilor delictive la cauza penală din 18.10.2013;

- ordonanța privind scoaterea de sub urmărire penală a lui Popa R., Popa I. și Todica D.;

- corpurile delictive: banii în sumă de 830 lei și cutia de carton în care aceștia se aflau, pînă a fi sustrași de Bucovețchii E..

De asemenea, Colegiul penal constată că, instanțele ierarhic inferioare, invocînd corect comentariile din literatura juridică de specialitate, la analiza elementelor componente ale infracțiunii de jaf, întemeiat au ajuns la concluzia că, în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele constitutive anume a infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal și nu poate fi reținută calificarea în baza art. 186 Cod penal.

Așadar, instanța de recurs apreciază ca corectă stabilirea situației de fapt și calificarea infracțiunii reținute în sarcina inculpatului, adică constatarea juridică corespunde exact între semnele faptei prejudiciabile săvîrșite de acesta și semnele componenței infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal.

Pentru a decide în acest sens, instanța de recurs amintește că diferența dintre infracțiunea de jaf și cea de furt este expusă în textul Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 23 din 28 iunie 2004 cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor, potrivit căreia: *“Sustragerea se consideră săvîrșită pe ascuns și se califică drept furt, în baza art.186 Cod penal, dacă a fost săvîrșită:*

- *în absența proprietarului, a posesorului sau a oricăror altor persoane;*
- *în prezența altor persoane, dar pe neobservate pentru acestea;*
- *în prezența altor persoane, care observă actul luării bunurilor, dar care nu conștientizează caracterul infracțional al celor comise (din cauza necunoașterii de către ele a faptului cui aparțin aceste bunuri sau din cauza creării de către făptuitor a iluziei caracterului legitim al luării bunurilor, sau din cauza vârstei minore, a ebrietății, a somnului, a unei boli psihice ori a unei alte stări specifice în care se află aceste persoane);*

- *în prezența altor persoane care urmăresc actul luării bunurilor și conștientizează caracterul infracțional al faptelor comise, persoane care însuflă încredere făptuitorului că nu-i vor crea impedimente în procesul săvîrșirii sustragerii (soț, rudă apropiată). Dacă însă persoanele date au întreprins măsuri în vederea împiedicării sustragerii, cele săvîrșite nu pot fi considerate furt, ci trebuie calificate ca jaf (art.187 Cod penal).*

Pentru calificarea faptei ca furt este necesar să fie stabilită convingerea făptuitorului că cele comise de el rămân neobservate sau neînțelese de către alte persoane, ori că aceste persoane nu-i vor zădărnici săvârșirea sustragerii. Instanțele judecătorești trebuie să țină cont de faptul că concluziile despre convingerea făptuitorului privind modul ascuns al acțiunilor sale trebuie să se bazeze pe anumite premise de ordin obiectiv, iar nu pe declarațiile neîntemeiate ale lui.

În cazul în care făptuitorul consideră că săvârșește sustragerea pe ascuns, iar, în realitate, acțiunile i-au fost observate sau înțelese adecvat de alte persoane, fapta se va califica ca furt.

Ca sustragere deschisă a bunurilor altei persoane, prevăzută de art.187 Cod penal (jaf), se consideră fapta ce se derulează în prezența proprietarului sau altui posesor, ori în prezența unor persoane străine, vinovatul fiind conștient ca persoanele prezente înțeleg caracterul ilegal al acțiunii lor lui, indiferent de faptul că ele au întreprins ori nu careva măsuri de curmare a acestor acțiuni.

Acțiunile inițiate ca furt, însă care n-au fost duse pînă la capăt, din cauza că au fost descoperite de către victimă sau de alte persoane, dar neținîndu-se cont de aceasta au fost prelungite de către infractor cu scopul însușirii bunurilor sau reținerii lor, se încadrează în infracțiunea de jaf.”

Din interpretarea coroborată a acestor texte, avându-se în vedere și obiectul prezentei cauze, rezultă că corect s-a conchis asupra condamnării lui Bucovețhii E., în baza art. 187 Cod penal, dat fiind faptul că, așa cum rezultă din declarațiile părții vătămate, care sunt consecvente și în armonie cu celelalte probe din dosar dînsa a văzut cum o mîină s-a strecurat prin fereastra și a luat cutia cu bani, în care se aflau 830 lei, această sustragere s-a produs foarte repede, după care partea vătămată a ieșit în grabă afară și a început a striga că a fost furată și să-l rețină pe infractor.

De altfel, pentru aceste considerente, fapta inculpatului a fost calificată ca jaf, nu ca furt, dat fiind că acțiunea cu toate că a fost inițiată ca furt, însă n-a fost dusă pînă la capăt, din cauza că a fost descoperită de către victimă, dar neținîndu-se cont de aceasta totuși a fost prelungită de către infractor cu scopul însușirii bunurilor, fiind deja încadrată în infracțiunea de jaf.

De aceea, argumentele părții apărării cu trimitere la recalificarea faptei lui Bucovețhii E., în baza art. 186 Cod penal, sunt vădit nefondate.

Pe cale de consecință, în fapt, se reiterează că decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind motivată, mai mult, instanța de apel a dat răspuns la toate argumentele invocate de apelanți, a apreciat just probele cercetate, specificînd motivele pe care și-a întemeiat soluția adoptată, iar criticile din recursul declarat de partea apărării în acest aspect, sunt vădit nefondate.

În continuare, Colegiul mai reține că criticile formulate de recurentă au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale în instanța de fond și de apel și, căroră instanțele de judecată ierarhic inferioare, le-au dat o motivare corespunzătoare,

argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, avînd în vedere și faptul că verificînd hotărîrea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, temeuri de casare a hotărîrilor atacate, nu s-au stabilit.

Referitor la alegațiile recurente ce țin de aplicarea institutului încetării procesului penal, din motivul împăcării părților, se reține că potrivit art.109 alin.(1) Cod penal, împăcarea înlătură răspunderea penală numai în cazul săvîrșirii infracțiunii ușoare ori mai puțin grave, iar în cazul minorilor și pentru o infracțiune gravă. Astfel, dacă făptuitorul matur, prin mai multe fapte infracționale, a săvîrșit infracțiunea care se califică ca una ușoară ori mai puțin gravă, o eventuală împăcare a părților, poate fi temei de înlăturare a răspunderii penale. Nu poate influența faptul cînd la judecarea cauzei partea vătămată a declarat că se împacă cu inculpatul, deoarece infracțiunea săvîrșită, de la bun început, nu se încadra în prevederile art. 109 alin.(1) Cod penal. Nu poate fi modificată nici calificarea acțiunilor în baza altei norme penale pe motivul că parte vătămată s-a împăcat cu inculpatul.

În virtutea considerentelor expuse, constatînd că, în cauză, există o concordanță deplină între dovezile administrate și situația de fapt stabilită de Curtea de apel cu privire la inculpatul Bucovețchii E., nefiind identificată de instanța de recurs vreo probă a cărei existență sau inexistență să fi fost în mod eronat afirmată de instanța de apel sau al cărei conținut să fi fost redat contrar a ceea ce este evident și fără posibilitate de controversă, Colegiul penal consideră că nu este incident cazul de casare prevăzut de dispoziția art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, apreciind ca fiind neîntemeiate criticile formulate sub acest aspect de către avocatul Creciu N..

8. În atare circumstanțe, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Creciu Natalia în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 mai 2014, în cauza penală privindu-l pe Bucovețchii Eduard Fiodor, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 29 octombrie 2014.

Președinte:

Ghenadie Nicolaev

Judecători:

Vladimir Timofti

Nadejda Toma